

**Autorita
v Hebrejské bibli
a v židovské
tradici**

Věra Tydlitátová

**Autorita
v Hebrejské bibli
a v židovské
tradici**

**FAKULTA FILOZOFICKÁ
ZÁPADOČESKÉ UNIVERZITY
V PLZNI**

Autorita v Hebrejské bibli a v židovské tradici

Věra Tydlitátová

Vydání publikace bylo schváleno Vědeckou redakcí
Západočeské univerzity v Plzni.

Recenzenti:

doc. ThDr. Sidonia Horňanová, PhD.

doc. Mgr. Michal Kaplánek, Th.D.

Grafický návrh obálky:

Věra Tydlitátová, Mirjam Moudrá

Typografická úprava:

Jakub Pokorný

Vydala:

Západočeská univerzita v Plzni

Univerzitní 2732/8, 301 00 Plzeň

Vytiskl:

Polypress s.r.o.

Truhlářská 486/15, 360 17 Karlovy Vary

První vydání, 329 stran

Pořadové číslo: 2395, ediční číslo: 55-078-24

Plzeň 2024

ISBN 978-80-261-1189-4

© Západočeská univerzita v Plzni, 2024

*Tuto knihu věnuji Noemi a Simonu Michalčíkovým
a Jakubovi Moudrému s přáním a nadějí
koruny dobrého jména.*

Motto:

„Jsou tři koruny:
koruna Tóry, koruna kněžství a koruna královské vlády.
A koruna dobrého jména, ta je nad všechny.“
(Pirkej Avot 4, 17)

Obsah

1. Úvod	1
1.1. Metodologie	7
2. Autorita slova, oltáře a trůnu	9
2.1. Prorocký duch	9
2.2. Kněžská důstojnost	12
2.3. Koruna králů	14
3. Prorokyně Mirjam	18
3.1. Ženy statečné	21
3.1.1. Princezna Bitja	25
3.2. Mirjamina studna	29
3.3. Vzpoua prorokyně	30
4. Velekněz Áron	33
4.1. Mojžíš a Áron, spravedlnost a pokoj	34
4.2. Bratři před faraónem	38
4.3. Velekněz	40
4.4. Zlatý býček	41
4.4.1. Áronova obhajoba	42
4.4.2. Áronovo sebeobětování za lid	46
4.5. Áronova hůl	47
5. Mojžíš, pastýř božího lidu	54
5.1. Mojžíšova jména	56
5.2. Princ egyptský	60
5.2.1. Tři rádcové	62
5.2.2. Solidarita s otroky	65
5.3. Zabití Egyptřana a exil	66
5.3.1. Králem země Kúš	68
5.3.2. Pastevcem v Midjánu	71

5.3.3. Perverze moci	73
5.3.4. Hořící keř	73
5.3.5. Geršóm, zapomenutý vládce	77
5.4. Konfrontace s faraónem	79
5.4.1. Pýcha a pokora moci	81
5.5. Stvoření národa	85
5.5.1. Paměť národa	86
5.5.2. Přímluvce	88
5.5.3. Králem a veleknězem	92
5.6. Přijetí Tóry	94
5.7. Na prahu Země izraelské	101
5.7.1. Spolu s lidem	102
5.8. Mojžíšova smrt	106
5.8.1. Umění odejít	107
5.8.2. Žalozpěv stvoření	111
6. Sláva a krize moci	113
6.1. Jozue	114
6.1.1. Mojžíšův duchovní syn	115
6.1.2. Dobyť Zaslíbené země	117
6.1.3. Předáci a starší	119
6.2. Soudci	122
6.2.1. Debóra	124
6.2.2. Gedeón a Jótamova bajka	130
6.2.3. Jiftách	133
6.2.4. Krize moci	136
7. Zavržený král	139
7.1. Saulova provinění	145
7.1.1. Amálek	146
7.1.2. Vědma v Ěn-dór	154
7.2. Dobrý král	156

8. Král David a jeho dům	162
8.1. Pečlivě budovaný obraz	165
8.2. Pasáček s prakem	169
8.3. Harfeník a znalec Tóry	178
8.4. Státník	181
8.5. Královna Bat-šeba	185
8.6. David a Šavuot	188
8.7. Šalomoun, král míru	189
8.8. Mesiášův praotec	193
9. Reformátoři na trůně	201
9.1. Elijášův zápas	205
9.2. Jeremjáš	210
9.3. Bezbožní králové a reformátoři na trůně	212
9.3.1. Ása	214
9.3.2. Chizkijáš	219
9.3.2.1 Asyrská hrozba	221
9.3.2.2 Spoléhání na Hospodina	227
9.3.2.3 Záchrana Jeruzaléma	232
9.3.2.4 Dvě království	234
9.3.2.5 Nemocný a uzdravený král	237
9.3.3. Jóšijáš	243
9.3.3.1. Mezi dvěma říšemi	244
9.3.3.2. Amónovy hříchy	245
9.3.3.3. Spravedlivý král	248
9.3.3.4. Tým kultické obnovy	250
9.3.3.5. Prorokyně Chulda	254
9.3.3.6. Megido	256
10. Koruna Tóry	259
10.1. Katedrokracie	260
10.1.1. Kníže Jehuda	265
10.2. Tóra byla dána na zemi	269
10.2.1 Právní spor o autoritu Nebes	275

11. Závěr	280
11.1. Vliv kohenů	280
11.2. Král a aristokracie	282
11.3. Svobodný duch proroků	283
11.4. Ústní Tóra	284
11.5. Zvláštní povaha židovské tradice	285
12. Bibliografie	288
12.1. Tištěné zdroje	288
12.2. Online zdroje	292
13. Rejstříky	306
13.1. Rejstřík jmenný	306
13.2. Rejstřík věcný	316
14. Redakční poznámka	325
14.1. Zkratky pramenů	326
15. Resumé	328